VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Tiltak í tøkum tíma

Føroyar hava í roynd og veru ongantíð veruliga havt nakran bústaðarpolitikk. At útvega sær tak yvir høvdið, hevur í stóran mun verið mett sum eitt privat mál. Hugburðurin hevur verið, at føroyingurin skal hava fót undir egið borð. Frá landsins síðu vóru tað bert Húsalánsgrunnurin og fyrst rentufrádrátturin, síðan rentustuðulin, ið myndaðu eitt eiti av bústaðarpolitikki.

Hesin bústaðarhugburður hevur hinvegin gjørt, at eitt nú kommunur hava dugað væl at útvega borgarunum byggigrundir. Hetta hevur serstakliga verið galdandi í høvðustaðnum, har útboðið av kommunalum byggibúnum grundøkjum hevur verið munandi økt seinastu mongu árini. Men grundøki hava tó altíð verið eitt sera tungt tak hjá teimum flestu, sjálv húsini eru dýr, og tey flestu, sum byggja egin sethús, seta seg í skuld fyri lívið. Samantikið er tað eitt sera tungt tak at útvega sær bústað í Føroyum. Samfelagið hevur heilt einfalt ikki átikið sær ta ábyrgd á hesum øki, sum ein eigur at kunna vænta í framkomnum landi.

Politiski áhugin fyri bústaðarpolitikkinum hevur verið sveiggjandi, men vit mugu tó viðurkenna, at áhugin og ábyrgdarkenslan hava verið vaksandi seinnu árini. Tað er vorðið alt greiðari, at stórir samfelagsbólkar høvdu sera trupult at finna hóskandi bústað, samstundis sum ein vaksandi bólkur, pensionistar, var um at koma út í trupulleikar av alt ov stórum og orkutungum sethúsum, og mangur pensionistur kundi hugsað sær eini minni hús ella eina hóskandi íbúð.

Leingi hevur verið arbeitt við einum veruligum og ítøkiligum bústaðarpolitiskum átaki. Nú er so hetta útspæl komið á tingborð og avvarandi myndugleikar eiga mikið rós uppiborið fyri, at gongd nú langt um leingi er komin á málið. Tað er tí sera vælskiljandi, at løgmaður í almennari fráboðan í gjár landstýrisins vegna fegnast um, at samlaði Bústaðarpakkin nú er farin fyri Løgtingið. Tað eru ivaleyst mong, ið fegnast við løgmanni.

Boðað verður frá almennari síðu frá, at ætlanin við bústaðarpakkanum er at víðka um møguleikarnar og útboðið á bústaðarmarknaðinum. Hetta endamál er bæði skilagott og neyðugt. Bert við einum víðkaðum og fjølbroyttum útboði ber til at fáa teir høgu bústaðarprísirnar í eina legu, sum til eina og hvørja tíð tryggjar øllum borgarum tak yvir høvdið. Bústaðarpakkin, sum lógaruppskotini nevnast, er settur saman av trimum pørtum: Lutaíbúðalóg, leigulóg og broytingar í skatta- og avgjaldslóggávuni. Endamálið er at skapa eitt størri og meira fjølbroytt útboð á bústaðarmarknaðinum og at geva fólki við lágari inntøku betri møguleika at ogna sær egnan bústað. Víðari er endamálið við pakkanum at skipa viðurskiftini á leigumarknaðinum og at skapa størri virksemi í samfelagnum. Samantikið eitt sera áhugavert og týðandi politiskt tiltak, ið ivalesyt fer at fáa breiða undirtøku á tingi.

Sosialurin

Norðurlendsk fakfeløg mæla til stimbrandi politisk tiltøk

SÚNI SELFOSS

Spara ella stimbra seg úr kreppuni? Tað hevur verið spurningurin hjá ríku londunum í vetur. USA við Barack Obama sum forseta hevur valt tað seinna. Ein risastórur stuðulspakki skal tálma og møguliga eisini venda lágkonjunkturinum.

Londini í ES eru ósamd og eru higartil ikki komin ásamt um ein samlaðan samfelagsliga stimbrandi politikk.

Men kjakið heldur fram. Møguliga kunnu Norðurlond vísa vegin á hesum øki. Tað skriva sjey fakfelagsumboð úr seks Norðurlondum

Fíggjarkreppan í heiminum hevur gjørt, at flestu lond hava fingið fíggjarligar trupulleikar. So er eisini her í Norðurlondum. Ísland er serliga hart rakt, og fylgjurnar fyri íslendska fólkið eru størri, enn vit onnur í Norðurlondum kunnu ímynda okkum.

Norðurlendsku stjórnirnar hava stuðlað bankum og ídnaði við peningi, men tað almenna hevur higartil ikki fingið nógv av hesum stuðli.

Nú er tíðin komin at broyta hesa mannagongd. Fyri at kreppan ikki skal gerast enn djúpari, er neyðugt at londini í Evropa standa saman og fremja munagóð tiltøk. Her kunnu vit í Norðurlondum vísa vegin. Norska stjórnin hevur longu víst vegin við at tryggja milliardir til kommunurnar. Hinar stjórnirnar áttu at gjørt tað sama.

Vit hava brúk fyri stimbrandi politikki, at forða fyri at túsundtals fólk gerast arbeiðsleys og soleiðis bæði at fyribyrgja arbeiðsloysi og eisini lækkandi tænastustøði. Vit vilja geva børnum, eldri og teim veikastu tann stuðul teimum tørvar.

Fíggjarliga gongdin í øllum Norðurlondum hevur í mong ár verið stórt sæð hin sama, fíggjarlig framgongd, lítið arbeiðsloysi, smidligur arbeiðsmarknaður og eitt vælvirkandi almannaøki, sum vit øll gjalda til. Nú hava vit brúk fyri einum samlaðum norðurlendskum politikki í Evropa við fokusi á statin/land, kommunur og landspartar, um kreppan ikki skal gerast enn djúpri. Norðurlendsku londini hava her ein framúrskarandi møguleika at vísa vegin í Evropa við einum aktivum konjunkturpolitikki.

Tað almenna kann í krepputíðum hava ein tryggan leiklut í búskapinum og arbeiðsstøðuni. Hetta kann gerast við øktum aktivum arbeiðsmarknaðartiltøkum, so sum umskúling og vaksnamannaútbúgving. Tað kann eisini gerast við at leggja íløgur til vegir, útbúgving, gransking og ábøtur til almenn høli sum skúlar, sjúkrahús, og bústaðir fyrr enn áður var ætlað. Almennar íløgur hava eina greiða og tíðandi ávirkan og halda arbeiðsloysinum niðri.

Vit kunnu varðveita førleikan hjá teimum, ið arbeiða innan sjúkrahús, skúla og tað almenna við at stimbra í krepputíðum. Um fleiri starvsfólk missa starvi, so hvørvur førleiki, sum landið hevur gjørt íløgur í.

Samstundis gerast fleiri og fleiri medvitandi um, at á orku- og umhvørvisøkinum mugu stórar broytingar gerast í Norðurlondum. Orku og umhvørvisskipanir mugu byggjast fyri at minka um árinini á umhvørvið. Stimbran og almennur stuðul á hesum økinum kann kosta nógv í fyrstu atløgu, men lønar seg í longdini. Tað tálmar arbeiðsloysinum og ger at skattaintøkurnar halda sama støði samstundis sum hetta er nakað, ið má gerast. Ein djúpur lágkonjunkturur kann vera júst tíðin at satsa uppá alternativa orku og grøna tøkni.

Skilagóðar stjórnir geva kommunum og landstingum stuðul og rásarúm í dagsins torføru fíggjarligu støðu. Tað kann gera tað gjørligt at dygdartryggja og menna arbeiðspláss við nógvum starvsfólki, fyri at varðveita tænastustøðið og vælferðina.

Øll vinna kann mennast og sjálvsagt eisini almennar tænastur. Er arbeiðið tilrættislagt á fullgóðan hátt, við rætta starvsfólkinum á rætta plássinum? Vit meina, at tað eru stórir møguleikar at skipa arbeiðið, so enn betri góðska og hægri effektivitetur fæst burturúr.

Vit vita at fíggjarkreppur ofta raka kvinnurnar serliga hart. Javnstøðan versnar og tey sum hava lítið fáa oftani minni. Stjórnir, ið bara sita og hyggja at, fleiri og fleiri arbeiðsleys, sjúk og útstoytt, er ikki loysnin. Vit hava ikki ráð at hava størri bólkar av fólki standandi uttanfyri arbeiðsmarknaðin, tá tíðirnar broytast og ferð aftur kemur á búskapin.

Norðurlendsku fakfeløgini á starvsmannaøkinum hava í ár samstarva í 75 ár í Nordisk Tjänstemannaråd (NTR). Tað hevði verið okkara besta føðingardagsgáva, um norðurlendsku stjórnirnar eisini kundu samstarva í eini truplari tíð og satsa uppá at minka kreppuna við at stimbra tað almenna og gera íløgur á hesum økið.

Eva Nordmark, SKTF Sverige, Gunn Olander, Delta Norge, Bodil Otto, HK/Kommunal Danmark, Merja Aulis, Jyty Finland, Ögmundur Jónasson, BSRB Island, Súni Selfoss, Starvsmannafelagið, Føroyar, Dan Nielsen, NTR

Nordisk Tjänstemannarådet (NTR) er eitt samstarv millum 10 starvsmannafeløg í Norðurlondum, við umleið 400 000 limum.

Lesið Sosialin - so eru tit við

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Marknaðarleiðari: Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Tróndur Skaalum trondur@sosialurin.fo
Høgni Thomsen hogni@sosialurin.fo
Elin Vatnhamar Olsen evo@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Eilen Anthoniussen eilen@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo
Leo Poulsen leo@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Árni Joensen arni@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo
Rógvi Nybo rogvi@sosialurin.fo
Eirikur í Jákupsstovu eij@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Kykmyndir:
Harald í Kálvalíð harald@ras2.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Nólsoyar Pálsgøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 228814
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar
sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 frá kl. 8.00-20.00 og boða frá

Uppseting/prent:
Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstøðin
Útgevari:
Sp/f Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13[30]

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Mánadagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Týsdagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Mikudagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Hósdagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Frí. kl. 09	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framíhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Støðd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.